

Nr 79.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1938 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning med förslag till avlönings- och pensionsstat för riksbanken.

Gällande avlönings- och pensionsstat för riksbanken fastställdes på förslag av bankoutskottet (utlåtande nr 79) av 1936 års riksdag.

I skrivelse till bankoutskottet den 25 maj 1938 hava *fullmäktige i riksbanken* — under framhållande av att ifrågavarande stat numera blivit i viss mån föråldrad, huvudsakligen på grund av att riksbanken från och med den 1 januari 1938 övertagit familjepensioneringen för befattningshavare vid riksbanken — hemställt att bankoutskottet måtte föreslå riksdagen godkänna vid skrivelsen fogat förslag till ny avlönings- och pensionsstat för riksbanken, att tillämpas från och med nyssnämnda dag.

Beträffande ifrågavarande förslag, vilket såsom *Bilaga* fogats vid detta utlåtande, anföra fullmäktige huvudsakligen följande:

Den nya staten synes kunna uppställas i huvudsak efter samma grunder som gällande stat. De under rubriken »I. Avlöningar» upptagna posterna synas dock böra uppdelas å två underrubriker, nämligen »A. Fullmäktige och direktionsledamöterna m. fl.» samt »B. Tjänstemännen m. fl.» I syfte att skapa större överskådlighet beträffande kostnadernas fördelning torde vidare nuvarande posten »III. Dyrtidstillägg» böra uppdelas.

Såsom av Kungl. Maj:ts proposition nr 293 till 1938 års riksdag framgår, hava dyrtidstilläggen för civilförvaltningens tjänstemän ansetts böra för budgetåret 1938/39 beräknas efter ett indextal av 166. I gällande avlönings- och pensionsstat, där sistnämnda post upptagits till 381 000 kronor, har beträffande riksbanken motsvarande beräkning skett på grundval av en levnadskostnadsindex av 158. En omräkning efter förstnämnda indextal giver vid handen, att det för dyrtidstillägg beräknade beloppet bör höjas till förslagsvis 503 200 kronor, fördelat med 5 200 kronor under avdelning I A., 433 000 kronor under I B. och sammanlagt 65 000 kronor under avdelning II.

I. Avlöningar.

A. *Fullmäktige- och direktionsledamöterna m. fl.*, förslagsvis 156 000 kronor.

I gällande stat ha kostnaderna under rubriken »Arvoden till fullmäktige, direktionsledamöterna samt inspektörerna för sedeltryckeriet och pappersbruket» upptagits till 152 460 kronor. Förslaget avviker så tillvida, att under

förevarande rubrik inrymts vad som beräknats åtgå till provisorisk avlöningsförstärkning och dyrtidstillägg åt direktionsledamöterna. Vidare har den nuvarande posten »Avgår: pensionsavdrag för direktionsledamöterna» ökats med familjepensionsavdrag, vilka för direktionsledamöterna enligt familjepensionsreglementet för riksdagens verk uppgå till ett sammanlagt belopp av 2 244 kronor. I samband därmed har ordet »pensionsavdrag» ansetts böra utbytas mot »tjänste- och familjepensionsavdrag».

B. Tjänstemännen m. fl.

1. *Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat*, förslagsvis 2 715 000 kronor.

Beräkningen av denna anslagspost, vilken i gällande stat är uppförd med 2 800 000 kronor, framgår av följande uppställning, i vilken jämväl redovisas de belopp, som ansetts böra upptagas i ny stat för banken.

	Gällande stat Kronor	Föreslagen stat Kronor
Nettolöner	2 567 500:—	2 496 500:—
Kallortstillägg	1 500:—	1 500:—
Läkarvård jämte läkemedel m. m.	1 000:—	1 000:—
Felräkningspenningar	43 000:—	44 000:—
Begravningshjälp	2 000:—	2 000:—
Avlöning under vikariat å ordinarie tjänst ..	185 000:—	170 000:—
	<hr/> 2 800 000:—	<hr/> 2 715 000:—

Sänkningen av posten »nettolöner» är betingad av att densamma bör minskas med beräknade familjepensionsavdrag å 71 000 kronor. Beträffande nämnda avdrag vilja fullmäktige erinra om att de ordinarie tjänstemännen vid riksbankens avdelningskontor ävensom kvinnliga ordinarie befattningshavare vid huvudkontoret hava att vidkännas familjepensionsavdrag motsvarande tidigare familjepensionsavgifter, intill dess vederbörande vunnit befordran till högre tjänst. För övriga tjänstemän hava däremot i familjepensionsreglementet fastställda avdrag omedelbart trätt i tillämpning. Beräkningen av kostnaderna för nettolöner har skett under iakttagande av berörda förhållanden.

Höjningen av felräkningspenningarna föranledes av att — såsom framgår av fullmäktiges berättelse till bankoutsrottet för år 1937 — kostnaderna under nämnda år något överstigit i gällande stat beräknat belopp. Posten för avlöning under vikariat å ordinarie tjänst har däremot ansetts kunna sänkas med 15 000 kronor, likaledes med hänsyn till kostnaderna under sistlidna kalenderår.

2. *Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat m. m.*, förslagsvis 15 000 kronor.

Beträffande förevarande post vilja fullmäktige erinra, att innehavaren av den å övergångsstat upptagna tjänsten såsom bankosekreterare och ombudsman avgått med pension vid utgången av oktober 1937, varför hans tjänst numera indragits. Vidare har bankvaktmästaren G. A. Hansson i Göteborg pensionerats från och med den 1 april 1938, varför något belopp för personligt lönetillägg åt honom icke vidare behöver beräknas i staten. I denna bör sålunda under förevarande rubrik endast anvisas medel för täckande av följande poster, nämligen

3 tjänster såsom kameralbiträden, nettolöner	kr.	9 600:—
Personliga lönetillägg till föreståndaren för sedeltryckeriet E. Lagrelius och förvaltaren vid pappersbruket C. A. Wal- lentin	»	4 000:—
Löneförmåner för skolläraren E. R. Castegren, Tumba	»	800:—
Läkarvård och läkemedel till tjänstemän vid sedeltryckeriet och pappersbruket, vilka anställdes före den 1 juli 1935 ..	»	600:—
	Summa kr.	15 000:—

3. *Arvoden till vissa styrelseledamöter vid avdelningskontoren m. fl.*, oförändrat 110 700 kronor.

4. *Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal*, förslagsvis 230 000 kronor.

Posten är i gällande stat uppförd med 215 000 kronor, men kostnaderna hava under år 1937 uppgått till i runt tal 229 000 kronor. Anledningen härtill är närmast, att de icke-ordinarie tjänstemännen ej erhållit vikariat i så stor utsträckning som förutsattes vid uppgörande av nuvarande stat. Detta förhållande har, såsom förut nämnts, minskat utgifterna under delposten »avlöning under vikariat å ordinarie stat». Sistnämnda post har därför föreslagits sänkt med 15 000 kronor och en motsvarande höjning har ansetts böra vidtagas i nu förevarande post.

5. *Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän*, förslagsvis 126 000 kronor.

Under denna rubrik hava sammanförts följande sex poster, av vilka den sista är nytillkommen, medan de övriga överensstämmer med motsvarande poster i gällande stat.

Provisoriskt dyrortstillägg	kr.	77 600:—
Arvoden för postbefordran och inkasseringar m. m. (punkt 5 tillämpningsbestämmelserna)	»	7 000:—
Arvoden enligt punkt 6 tillämpningsbestämmelserna	»	10 000:—
Uniformsbeklädnad	»	17 000:—
Arvoden till tjänstemän, vilka verkställa särskild undersök- ning vid avdelningskontor	»	5 800:—
Provisoriskt lönetillägg åt vissa icke-ordinarie tjänstemän ..	»	8 600:—
	Kr.	126 000:—

6. *Provisorisk avlöningsförstärkning*, förslagsvis 75 300 kronor.

Någon motsvarande post finnes icke uppförd i gällande stat. Provisorisk avlöningsförstärkning har sedan 1 juli 1937 utgått till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän vid riksbanken, och framställning om förstärkningens bibehållande under nästkommande budgetår har av fullmäktige avlåtits till bankoutskottet.

7. *Dyrtidstillägg*, förslagsvis 433 000 kronor.

Beträffande beräkningen av förevarande post, vilken avser såväl ordinarie som icke-ordinarie tjänstemän, torde få hänvisas till vad inledningsvis anförts.

II. Pensioner m. m.

1. Pensioner till f. d. befattningshavare, förslagsvis 160 000 kronor.
2. Dyrtdistillägg åt f. d. befattningshavare, förslagsvis 37 000 kronor.
3. Avsättning till riksbankens tjänstepensionsfond, 67 000 kronor.

I gällande stat har för ifrågavarande ändamål uppförts ett belopp av 83 000 kronor. Med hänsyn till att ett relativt stort antal tjänstemän erlagt eller under det närmaste året kommer att hava erlagt pensionsavgift eller vidkänts tjänstepensionsavdrag i 30 år och därigenom blivit befriade från skyldighet att i fortsättningen vidkännas tjänstepensionsavdrag, har en ned-sättning av posten ansetts böra vidtagas. Det må nämnas, att för närvarande tjänstepensionsavdragen uppgå till ett sammanlagt belopp av något över 65 000 kronor. — Ordet »pensionsfond» synes böra utbytas mot »tjänstepensionsfond».

4. Avsättning till riksbankens familjepensionsfond, 82 000 kronor.

Denna post saknar motsvarighet i gällande avlönings- och pensionsstat. Såsom förut nämnts har riksbanken från och med den 1 januari 1938 övertagit familjepensioneringen för befattningshavare vid riksbanken, varjämte samtidigt familjepension beretts arbetare vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk. Riksbanken har därvid övertagit fondmedel, som förut hopsamlats av bankstatens änke- och pupillkassa samt av änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk. Några föreskrifter rörande bestridande av familjepensionskostnaderna hava emellertid hittills icke meddelats. Ej heller har av riksdagen bestämts, huru det skall förfaras med den fortsatta fonderingen.

Fullmäktige vilja erinra om att motsvarande problem beträffande civilförvaltningen av Kungl. Maj:t underställts årets riksdag genom proposition nr 274. I propositionen hava jämväl till behandling upptagits spörsmålen om gäldande av kostnaderna för tjänstepensioneringen samt om fortsatt fondering för sådant ändamål. Dessa frågor hava varit föremål för vissa överväganden även inom riksbanken. Det har därvid syntts lämpligt att låta anstå med frågorna till en kommande riksdag. Tillsvidare torde man böra utgå från att familjepensionsutgifterna beträffande tjänstemän vid riksbanken böra bestridas från riksbankens familjepensionsfond. Det förutsättes därvid, att fonden tillföres dels ränta å däri ingående belopp efter räntefot, som fullmäktige hava att bestämma, dels ett belopp som motsvarar tjänstemännens överslagsvis beräknade familjepensionsavdrag. Däremot torde tillsvidare någon avsättning icke böra ske av de familjepensionsavdrag, arbetarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket hava att vidkännas.

För överföring till familjepensionsfonden av belopp, motsvarande tjänstemännens överslagsvis beräknade familjepensionsavdrag, torde böra å staten uppföras en särskild post å 82 000 kronor.

Det i gällande stat upptagna understödet till änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk å 18 000 kronor bör utgå.

5. Dyrtdistillägg åt efterlevande till f. d. befattningshavare vid riksbanken, förslagsvis 26 000 kronor.

6. Diverse pensioner och understöd, förslagsvis 12 000 kronor.

Någon motsvarighet till denna post återfinnes icke i gällande stat. Från posten avses att bestridas de understöd till f. d. tjänstemän, städerskor och

efterlevande till f. d. befattningshavare vid riksbanken, vilka understöd utgå jämlikt särskilda beslut av riksdagen. Ifrågavarande understöd hava hittills redovisats under »Förvaltningsutgifter», posten »Diverse», medan därå utgående dyrtidstillägg bokförts under den för dyrtidstillägg upptagna rubriken i staten. Detta förhållande synes böra bringas att upphöra genom att för här avsedda understöd upptages en särskild post i staten, vilken i analogi med vad som tillämpas under riksstatens XI huvudtitel torde böra rubriceras såsom »Diverse pensioner och understöd».

För dyrtidstillägg å ifrågavarande understöd torde likaledes böra uppföras en särskild post, betecknad

7. *Dyrtidstillägg å diverse pensioner och understöd*, å förslagsvis 2 000 kronor.

Staten skulle sålunda komma att sluta å ett belopp av 4 247 000 kronor, medan gällande stat upptager en totalsumma av 4 065 160 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det av fullmäktige *Utskottet.* framlagda förslaget till avlönings- och pensionsstat för riksbanken och får därför tillstyrka, att riksdagen godkänner detsamma.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må godkänna vid detta utlåtande såsom *Bilaga* fogade förslag till avlönings- och pensionsstat för riksbanken, att tillämpas tills vidare räknat från och med den 1 januari 1938.

Stockholm den 28 maj 1938.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Ehrnberg, Berling, Friggeråker, Nilsson i Mölndal, Swartling, Leander och Ohlin;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Lovén, Paulsen, K. A. Westman, Gustavson i Västerås, Osberg, Andersson i Munkaljungby och Henriksson.

FÖRSLAG

till

Avlönings- och pensionsstat för riksbanken.

I. Avlöningar.

A. Fullmäktige och direktionsledamöterna m. fl.

Arvoden å 7 000 kr. till envar av sju fullmäktige	Kr.	49 000
Därutöver utgå följande arvoden m. m.:		
till fullmäktig, som tillika är ordförande	»	1 500
till fullmäktig, som tillika är förste deputerad och riksbanks- chef (direktionsledamot)	»	36 000
till fullmäktig, som tillika är vice riksbankschef (direktions- ledamot)	»	28 000
till två fullmäktige, som tillika äro andre deputerade (direk- tionsledamöter) 14 000 kr. vardera	»	28 000
till av fullmäktige utsedd inspektör för riksbankens sedel- tryckeri, där han ej är direktionsledamot	»	1 500
till av fullmäktige utsedd inspektör för riksbankens pappers- bruk, där han ej är direktionsledamot	»	1 500
Ersättning till fullmäktiges och deputerades vikarier, <i>förslags- vis</i>	»	9 000
Provisorisk avlöningsförstärkning, <i>förslagsvis</i>	»	584
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5 200
	Kr.	160 284
<i>Avgår:</i> Tjänste- och familjepensionsavdrag för direktionsleda- möterna	»	4 284
	Summa under A	Kr. 156 000

Anm. Därest fullmäktige utom sig utse vice riksbankschef, utgå till denne ett arvode av 28 000 kronor; fullmäktige dock obetaget att därutöver tillerkänna honom ett tilläggsarvode av högst 7 000 kronor.

B. Tjänstemännen m. fl.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> ..	Kr.	2 715 000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat m. m., <i>för- slagsvis</i>	»	15 000
3. Arvoden till vissa styrelseledamöter vid avdelningskonto- ren m. fl.:		
Arvoden å 2 500 kr. till sex styrelseledamöter vid avdelningskontoren i Göteborg och Malmö och å 1 800 kr. till fyrtiosex styrelse- ledamöter vid övriga kontor	Kr.	97 800
Arvoden till suppleanter för sistnämnda fyrtio- sex styrelseledamöter under dem tillkom- mande semester	»	6 900

Arvoden till ombudsmännen vid kontoren i

Göteborg	.....	Kr. 3 200	
Malmö	.....	» 2 000	
Luleå	.....	» 800	Kr. 6 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..	»		110 700
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»		230 000
6. Provisorisk avlöningsförstärkning, <i>förslagsvis</i>	»		126 000
7. Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	»		75 300
			433 000
		Summa under B	Kr. 3 705 000

II. Pensioner m. m.

1. Pensioner till f. d. befattningshavare, <i>förslagsvis</i>	Kr.	160 000
2. Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare, <i>förslagsvis</i>	»	37 000
3. Avsättning till riksbankens tjänstepensionsfond	»	67 000
4. Avsättning till riksbankens familjepensionsfond	»	82 000
5. Dyrtidstillägg åt efterlevande till f. d. befattningshavare vid riksbanken, <i>förslagsvis</i>	»	26 000
6. Diverse pensioner och understöd, <i>förslagsvis</i>	»	12 000
7. Dyrtidstillägg å diverse pensioner och understöd, <i>förslagsvis</i>	»	2 000
	Summa under II	Kr. 386 000
	Summa summarum	Kr. 4 247 000

